

ÇÖZÜMLERİ

1. Altı çizili ifade: “esere, sanatçının bakış açısının gölgesinde dokunmalıdır”

Bu ifade;

- restoratörün kendi tarzını katmamasını,
- sanatçının üslubuna, yaklaşımına, bakışına saygı duyarak müdahale etmesini,
- yani restorasyonun orijinal sanat anlayışına uygun yapılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Bu nedenle doğru seçenek: Restorasyon sırasında eserin özgün üslubuna uygun bir anlayışla hareket edilmesi

Cevap: B

2. Cümlede anlatılmak istenen şudur:

- Bir kişinin özel anlarını rızası olmadan (izinsiz) görüntülemek etik dışıdır.
- Böyle bir davranışın sonucu olarak sanatçının saygısız bir tutum sergilediği düşünülür.

Metnin bağlamında özel alanın ihlali ve etik davranış vurguları vardır. “İzinsiz” + “saygısız” ikilisi anlam bütünlüğünü en doğru şekilde sağlar.

Cevap: B

3. • I. cümle: Dilin ne olduğu, ne yaptığı açıklanıyor → tanımlama var. A şıkkı doğru.
- II. cümle: “Kullandığımız sözcükler ... ilişkileri etkiler.” ifadesi, sözcüklerin (dilin) ilişkilerimizi etkilemesi biçiminde neden-sonuç ilişkisi kuruyor. B şıkkı doğru.
- III. cümle: Kelime dağarcığı zengin olan biri ile sınırlı sözcük bilgisine sahip olan biri karşılaştırılıyor. C şıkkı doğru.
- IV. cümle: Yeni bir deneyimin, onu anlatacak sözcükleri “zorla yaratması” söyleniyor; ancak herhangi bir somut örnek verilmemiş, yalnızca genel bir durum anlatılmış. Dolayısıyla “örnekleme yapılmıştır” ifadesi yanlıştır. D şıkkı yanlış.
- V. cümle: “Böylece” diyerek önceki cümlelerde anlatılanlardan hareketle dil-düşünce ilişkisinin niteliğine dair genel bir sonuç çıkarılıyor. E şıkkı doğru.

Cevap: D

4. Karşılaştırma, iki varlık, kavram veya durum arasında “daha..., göre...” gibi ifadelerle fark belirtmektir.

- II. cümlede “dijital kütüphaneler” ile “geleneksel kütüphaneler” karşılaştırılmıştır.

→ “Daha geniş bir kaynak yelpazesi sunabiliyor” ifadesi karşılaştırmadır.

Cevap: B

5. Sözcükleri tek tek inceleyelim:

I. havası

hava + sı → “-sı” → iyelik eki vardır. ✓

II. karşılığı

karşılık + l → “-l” iyelik eki vardır. ✓

III. içine

iç + (e yönelme hâl eki: -e) → iyelik eki yoktur. ✗

Bu kelime yalnızca hâl eki almıştır.

IV. kenarında

kenar + l (iyelik) + nda (bulunma hâli) → iyelik var. ✓

V. yorgunluğu

yorgunluk + U → iyelik eki vardır. ✓

Cevap: C

6. Cümlelerdeki fiilimsileri inceleyelim:

(I) ... canlıdır ki okur kendini olayların içinde bulur.

Fiilimsi yoktur. (Sadece çekimli fiil: bulur)

(II) ... karakterlerin ruh hâlini çözümleyen uzun paragraflar...

“-en” sıfat-fiil → çözümleyen → Fiilimsi vardır.

(III) Kurduğu mekân tasvirleri...

“kur-duğu” → sıfat-fiil (-dık/-dik) → Fiilimsi vardır.

(IV) Hikâyelerini oluştururken...

“-ken” zarf-fiil → oluştururken → Fiilimsi vardır.

(V) ... okur ... kitabını büyük bir merakla bekler.

Fiilimsi yoktur. (Sadece çekimli fiil: bekler)

Fiilimsisi olmayan cümleler: I ve V

Cevap: B

7. • Yükleme: savunuyor
• Özne: Dil edinimi üzerine çalışmalarıyla tanınan Chomsky
• Belirtili nesne: çocukların dili doğuştan gelen bir yetenekle öğrendiğini (yükleme “neyi savunuyor?” sorusunu sorunca gelen yanıt)

Cümlelerin öğeleri soldan sağa:

Özne – belirtili nesne – yüklem

Cevap: B

8. Metinde:
- Tanımlama vardır → “Okuma, zihnin aktif olarak çalıştığı bir süreçtir.”
 - Açıklama vardır → Okumanın nasıl bir işlem olduğu anlatılmıştır.
 - Sıralama vardır → “Birincisi..., ikincisi..., üçüncüsü...” ifadeleri süreci sıralar.
 - Örneklendirme yoktur → Hiç örnek verilmemiştir.
 - Karşılaştırma yoktur → İki varlık ya da durum karşılaştırılmamıştır.

Ancak seçeneklerde olmayan öğeye bakmamız gerekiyor. Sadece Örneklendirme hiç kullanılmamıştır.

Cevap: C

9. Metin boyunca romanın bireyin iç dünyası, hayal–gerçek çatışması ve psikolojik çözümleme yönleri anlatılmaktadır.
- I. cümle: Eserin türü ve niteliğini anlatıyor → Uygun.
 - II. cümle: Roman kişisi ve dönemiyle ilgili bilgi veriyor → Uygun.
 - IV ve V: Romanın ana teması olan psikolojik çatışmalar açıklanıyor → Uygun.

III. cümle: “Natüralizmin ilk örneği...” ifadesi, parçanın genel akışı olan psikolojik, bireysel, hayal–gerçek çatışması çizgisinden tamamen kopuktur. Paragraf realizm–natüralizm tartışmasına girmemektedir.

Dolayısıyla düşüncenin akışını bozan cümle III’tür.

Cevap: C

10. Metinde Bizans kaynaklarının Selçuklu sarayında komik ve taklitçilerin bulunduğunu yazdığı, ayrıca Şark (Doğu) kaynaklarının Selçuklu ozanları hakkında bilgi verdiği belirtilmiştir.
- Yani iki farklı kültürün kaynakları Selçuklu saray yaşamı hakkında bilgi sunmaktadır.

Cevap: B

11. Soru, Japon yönetim felsefelerinin ortak noktalarını sıralamaktadır:
- Kaizen: Sürekli iyileştirme → bir seferlik yenilikleri reddeder.
 - Kessai: Çalışan katılımı → demokratik karar alma.
 - Kaisha: Çalışanların şirkete aidiyet hissetmesi → aile kültürü.
 - Jidoka: Hata olduğunda üretimin durması → kaliteli üretim.
 - Hoshin: Süreçlerin önceden planlanması → belirsizliğe yer yok.

Şıklara bakalım:

- A) Demokratik iş ortamı → kessai ile uyumlu.
- B) Belirsizlikten arındırma → hoshin ile uyumlu.
- C) Hataların sistemce tespit edilmesi → jidoka ile uyumlu.
- D) Bir seferlik yeniliklerin yeterli görülmesi → kaizen bu görüşün tam tersini savunur, sürekli gelişim ister.
- E) Aidiyet → kaisha ile uyumlu.

Cevap: D

12. Parçada belirtilenler:
- Eser hem olumlu hem olumsuz eleştiri almıştır.
 - Yazar, sonraki eserlerinde de benzer tutumu sürdürmüştür.
 - Yani içerik ve yaklaşım diğer eserleriyle benzerdir.
- Bu nedenle doğru ifade: Yazarın diğer eserleriyle içerik bakımından ortak özellik taşıdığı

Cevap: B

13. Parçada; birçok teknolojinin toplumun alışkanlıkları, ihtiyaç algısı, güvenlik kaygıları ve ekonomik çekinceleri nedeniyle gecikmeli benimsendiği, yani kabul sürecinin toplumun psikolojik ve kültürel özelliklerinden etkilendiği vurgulanıyor.
- Bu, teknolojinin kabulünün rasyonel bir süreç olmadığına işaret ediyor.
- Bu nedenle doğru seçenek: Bir teknolojinin kabul süreci, toplumsal alışkanlıklar ve algılar tarafından geciktirilebilir.

Cevap: C

14. Paragrafın ana odağı şudur:

Hayvanların doğuştan gelen sosyal özellikleri (sürü psikolojisi – bağımsız yapı), insanların onlarla kurduğu ilişkiyi şekillendirir.

- Köpekler → sürü yapısı → lider görme → bağlılık
- Kediler → bağımsız yapı → gevşek bağ → düşük itaat

Tam olarak bu vurgu B seçeneğinde ifade edilmektedir.

Diğer seçeneklerde bu genel vurgu yoktur.

Cevap: B

15. Kediler bağımsızdır, gün içinde yalnız kalabilir, sahibini lider olarak görmez, ortam partneri gibi algılar. Parçada “keşfe çıkar, sonra döner, sahibini alanın parçası olarak algılar” deniyor. Bu da C seçeneğiyle örtüşür.

Diğer şıklar köpek davranışıyla ilgilidir.

Cevap: C

$$16. \frac{3 - \frac{1}{3}}{5 - \frac{1}{5}} \quad (\text{Paydalar eşitlenir})$$

$$= \frac{\frac{8}{3}}{\frac{24}{5}} = \frac{8}{3} \cdot \frac{5}{24} = \frac{5}{9} \text{ bulunur.}$$

$$17. \frac{14^2 \cdot 20^2}{7^2 \cdot 10^2} = \frac{(14 \cdot 20)^2}{(7 \cdot 10)^2} \\ = \left(\frac{280}{70}\right)^2 = 4^2 = 16 \text{ bulunur.}$$

$$18. \frac{\sqrt{27} + \sqrt{12}}{\sqrt{108} - \sqrt{3}} = \frac{3\sqrt{3} + 2\sqrt{3}}{6\sqrt{3} - \sqrt{3}} \\ = \frac{5\sqrt{3}}{5\sqrt{3}} = 1 \text{ bulunur.}$$

$$19. \frac{x-4}{\frac{24}{3}} = \frac{x-5}{\frac{16}{2}} \quad (\text{Paydalar sadeleştirilir}) \\ 3x - 15 = 2x - 8 \\ x = 7 \text{ bulunur.}$$

Cevap: D

$$20. 3^{2x+1} = 243$$

$$3^{2x+1} = 3^5 \Rightarrow 2x+1 = 5 \\ 2x = 5 - 1 = 4 \\ x = 2 \text{ olur.}$$

O halde

$$2^{3x-1} = 2^{3 \cdot 2 - 1} = 2^5 = 32$$

Cevap: E

21. $x \in \mathbb{N}$

$$\frac{1}{5} < \frac{x}{10} < \frac{5}{6}$$

$$\frac{6}{30} < \frac{3x}{30} < \frac{25}{30}$$

$$\Rightarrow 6 < 3x < 25 \text{ olur.}$$

↓

3, 4, 5, 6, 7 ve 8 doğal sayıları

O halde x alabileceği değerler toplamı

$$3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 = 33 \text{ bulunur.}$$

Cevap: D

22.

$$a * b = \frac{a\sqrt{b} + b\sqrt{a}}{b - a}$$

$$4 * 16 = \frac{4\sqrt{16} + 16\sqrt{4}}{16 - 4}$$

$$= \frac{4 \cdot 4 + 16 \cdot 2}{12}$$

$$= \frac{16 + 32}{12} = \frac{48}{12} = 4 \text{ bulunur.}$$

Cevap: B

Cevap: B

23. Üç basamaklı 7AB sayısının 5 ile bölünebilmesi için B = 0 veya B = 5 olmalı

3 ile bölünebilmesi için rakamları toplamı 3'ün katı olmalı

B = 0 iken

$$7A0 \Rightarrow 7 + A + 0 = 3k \quad (k \in \mathbb{N})$$

↓

2, 5, 8 olabilir.

B = 5 iken

$$7A5 \Rightarrow 7 + A + 5 = 3k$$

↓

0, 3, 6, 9

A'nın alabileceği değerler toplamı

$$0 + 2 + 3 + 5 + 6 + 8 + 9 = 33 \text{ bulunur.}$$

Cevap: E

24. Ardışık iki çift sayı düşündüğümüzde

Küçük olan: $10a + b$

Büyük olan: $10a + b + 2$

Bu iki sayının rakamları toplamı 24 olduğundan

Küçük sayının rakamları toplamı: $a + b$

Büyük sayının rakamları toplamı: $a + b + 2$

$$a + b + a + b + 2 = 24$$

$$2(a + b) = 22$$

$$a + b = 11$$

Büyük sayı en çok olabilmesi için

$$a = 9 \text{ ve } b = 2 \text{ olmalı}$$

Küçük sayı: $ab = 92$

Büyük sayı: $ab + 2 = 94$ bulunur.

Cevap: C

25. Kasa sayısı x adet olsun.

- Yirmi beşer adet yerleştirdiğinde 150 adet ayva artmakta yani $25x + 150$ toplam ayva sayısı
- Otuz beşer adet yerleştirdiğinde 210 adet ayva eksik kalmakta: $35x - 210$ toplam ayva sayısı

$$25x + 150 = 35x - 210$$

$$360 = 10x$$

$$36 = x \text{ adet kasası bulunmakta}$$

Cevap: A

26.

	<u>Baba</u>	<u>İkizler</u>	
Bugün:	$x + 26$	x (ikizlerin yaşları toplamı)	
	↓ +4	↓ 4.2 = 8 (herbiri 4 yaş)	
4 yıl sonra:	$x + 30$	$x + 8$	

$$x + 30 = 2.(x + 8)$$

$$x + 30 = 2x + 16$$

$$14 = x$$

Babanın bugünkü yaşı: $x + 26 = 14 + 26$
= 40 yaş

Cevap: B

27. Yeni karışımın şeker yüzdesi x olsun.

$50 \cdot \frac{24}{100}$	+	$16 \cdot \frac{100}{100}$	+	$14 \cdot \frac{0}{100}$
İlk karışım		Saf şeker		su ilave
		ilave		

$$= \frac{(50 + 16 + 14) \cdot x}{100}$$

Toplam karışım

$$50 \cdot 24 + 16 \cdot 100 + 14 \cdot 0 = 80 \cdot x$$

$$120 + 160 = 8x$$

$$280 = 8x$$

$$35 = x \text{ bulunur.}$$

Cevap: E

28. İki kent arasındaki uzaklık x km gidiş süresi t o halde dönüş süresi $(7 - t)$ olur.

$$\text{Gidiş: } x = 60 \cdot t$$

$$\text{Dönüş: } x = 80 \cdot (7 - t)$$

$$60 \cdot t = 80 \cdot (7 - t)$$

$$60t = 560 - 80t$$

$$140t = 560$$

$$t = 4 \text{ saat}$$

İki kent arasındaki uzaklık

$$x = 60 \cdot 4 = 240 \text{ km bulunur.}$$

Cevap: A

$$29. \text{ Eşkenar üçgenin alanı} = \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} = 16\sqrt{3}$$

$$a^2 \sqrt{3} = 64\sqrt{3}$$

$$a^2 = 64$$

$$a = 8 \text{ br}$$

$$\text{Eşkenar üçgenin yüksekliği: } \frac{a\sqrt{3}}{2} = \frac{8\sqrt{3}}{2}$$

$$= 4\sqrt{3} \text{ br}$$

Cevap: B

30. Doğrular paralel ise eğimleri eşittir.

$$y = -3x + 1 \Rightarrow \text{Eğimi: } m = -3$$

Şimdi $a = m = -3$ yerine yazalım

$$y = -3x + b$$

$(-2, 7)$ yerine yazalım

$$\begin{array}{cc} \downarrow & \downarrow \\ x & y \end{array}$$

$$7 = -3 \cdot (-2) + b$$

$$7 = 6 + b \Rightarrow b = 1$$

$$a = -3 \text{ ve } b = 1$$

$$a \cdot b = (-3) \cdot 1 = -3 \text{ bulunur.}$$

Cevap: C

ÇÖZÜMLERİ

1. Kut anlayışı, hükümdarlık yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılmasıdır. Bu nedenle, yönetme hakkı sadece hanedana aittir, başka soylar devlet yönetimine geçemez.

Bu durumun doğrudan sonucu:

→ Yönetim hakkının hanedan üyelerine ait olmasıdır.

Cevap: B

2. • Hacıp: Saray görevlisidir; hükümdar ile halk arasında iletişimi sağlar. Devlet yönetiminde “vekâlet” görevi yoktur.
- Amid: Vergi ve mali işlerden sorumludur.
- Subaşı: Askeri güvenlikten sorumlu emirlikler. Merkezde hükümdara vekâlet etmez.
- Yuğruş: Karahanlılarda vezirlik görevini yürüten devlet adamıdır ancak hükümdar yokken devletin başında bulunmaz.
- ✓ Naip, hükümdarın bulunmadığı zaman devlete vekâlet eden kişidir.
- ✓ Gerekirse devlet işlerini yürütür, savaş durumunda orduyu sevk ve idare eder.
- ✓ Genç yaşta tahta geçen hükümdarlara rehberlik eder.

Cevap: B

3. • Cizye: Gayrimüslim erkeklerden alınan baş vergisidir; araziyle ilgili değildir.
- Öşür: Müslüman köylülerin tarımsal ürünleri üzerinden alınan ürün vergisidir.
- Avarız: Olağanüstü durumlarda (savaş gibi) alınan geçici vergidir, düzenli arazi vergisi değildir.
- Resm-i bennak: Az toprağı olan ya da toprağı olmayan evli köylüden alınan vergidir.

Gayrimüslim köylülerin kullandıkları toprak üzerinden, Müslümanlardan alınan resm-i çifte karşılık gelen arazi vergisi ise İспенçtir.

Cevap: E

4. Metinde üç ana vurgu vardır:

- “Milli bilincin uyandırılması” ve “milletin azim ve kararlılığı” cümleleri → I. ifadeyi destekler. (Milletin ortak direnişiyile kurtuluş.)
- “Hiçbir yabancı gücün ülkenin geleceği üzerinde söz sahibi olamayacağı” → II. ifadeyi destekler. (Geleceği yabancılar belirleyemez.)
- Metinde yeni bir hükümet sistemi kurulması gerektiğine dair bir bilgi yoktur.

→ III desteklenmez.

Cevap: B

TASARI & DEV KADRO

5. İstanbul Hükümeti, Mustafa Kemal Paşa'nın milli mücadeleyi resmen örgütlemeye başlamasından rahatsız olmuştur.

Özellikle Amasya Genelgesi, “milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır” ilkesiyle hükümete açık bir meydan okumadır.

Bu nedenle hükümet, Amasya Genelgesi'nin ardından Mustafa Kemal'i görevden almış ve resmen asi ilan etmiştir.

→ Asi ilan edilme süreci:

- 22 Haziran 1919 — Amasya Genelgesi yayımlandı
- Genelge sonrası Harbiye Nezareti ve İstanbul Hükümeti Mustafa Kemal'i geri çağırdı
- Emirleri dinlemeyince asi ilan edildi

Cevap: B

6. Güney Cephesi'nde ilk direniş Kuvâ-yı Milliye birlikleri tarafından başlasa da bölgedeki mücadele zamanla düzenli ordu birliklerine bırakılmıştır. Bu süreçte Fransızlara karşı en etkili faaliyet gösteren askerî birlik 12. Kolordudur. Maraş, Urfa ve Antep'te yapılan direnişlere düzenli ordu desteğini veren kolordu budur.

Cevap: C

7. Metinde verilen ipuçları:

- “Yunan birliklerinin geri çekilmeye başlaması” → Taarruzun Türkler lehine dönmesi, üstünlüğün ele alınması.
- “Anadolu’nun geçilmez olduğunu göstermiştir.” → Savunma hattının başarıyla korunması, dönüm noktası.
- “Mücadelenin kaderini değiştirecek niteliktedir.” → Bir kırılma anı vurgusu yapılmış.

Bu ifadeler, Anadolu’da savaşın kaderini değiştiren en kritik savunma savaşı olan Sakarya Meydan Muharebesi ile doğrudan uyumludur.

Sakarya Savaşı’nda Türk ordusu “Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır” anlayışıyla kesin bir savunma başarısı elde etmiş, Yunan ordusu geri çekilmeye başlamış ve savaşın seyri Türkler lehine dönmüştür.

Cevap: D

8. 1921 Anayasası, kurtuluş mücadelesi döneminde hazırlanmış, kısa fakat devrim niteliğinde hükümler içeren bir anayasadır. Temel özellikleri şunlardır:

- Egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu açıkça belirtilmiştir. (✓ Doğru – E şıkkı özellik)
- Güçler birliği ilkesi benimsenmiş; yasama + yürütme TBMM’de toplanmıştır.
- İcra Vekilleri Heyeti TBMM tarafından seçilmiştir. (✓ Doğru – B şıkkı özellik)
- Yerinden yönetim (adem-i merkeziyet) anlayışı yer almış, yerel yönetimler güçlendirilmiştir. (✓ Doğru – C şıkkı özellik)
- Devletin yönetim şekli halka dayanır ilkesi mevcuttur. (✓ Doğru – A şıkkı özellik)

Ancak:

- Bağımsız yargı maddesi 1921 Anayasası’nda yer almaz.
Anayasa oldukça kısa (23 madde) olup yargı konusunda düzenleme yoktur.

Dolayısıyla 1921 Anayasası’nın bir özelliği değildir.

Cevap: D

9. • A) Tevhid-i Tedrisat Kanunu: Eğitim öğretim birliğini sağlamıştır → eğitim alanı.
• B) Türk Dil Kurumu’nun kurulması: Dil çalışmalarını ve kültürel gelişimi amaçlar → kültür alanı.
• C) Harf İnkılabı: Yeni Türk harflerinin kabulü → eğitim ve kültür alanı.
• D) Üniversite Reformu: Yükseköğretimin çağdaşlaşması → eğitim alanı.
• E) Takrir-i Sükûn Kanunu: Toplumsal düzeni sağlamak ve isyanları bastırmak için çıkarılmıştır → güvenlik/ siyasi alan, eğitim-kültürle ilgili değildir.

Cevap: E

10. A) Donanma Cemiyeti → Türk Deniz Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı
→ Doğru. Donanmanın güçlendirilmesi için kurulmuş, Cumhuriyet’te aynı amaçla vakıf olarak sürmüştür.
B) Darülaceze → Darülaceze Başkanlığı
→ Doğru. Bugün hâlen aynı isimle hizmet verir.
C) Darülhayr-ı Âli → Türk Tarih Kurumu
→ YANLIŞ.
Darülhayr-ı Âli, öksüz ve yetim Müslüman çocukların korunması için kurulmuş olsa da Cumhuriyet dönemindeki doğrudan karşılığı Çocuk Esirgeme Kurumu’dur.
D) Darülbedayi → İstanbul Şehir Tiyatroları
→ Doğru. Darülbedayi, Şehir Tiyatrolarının temelidir.
E) Darülelhan → İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı
→ Doğru. Osmanlı’nın müzik okulu, Cumhuriyet döneminde konservatuvara dönüşmüştür.

Cevap: C

11. • Ali Fethi Okyar → 1923’te TBMM Başkanlığı yapmıştır.
• Refik Koraltan → 1950–1960 yılları arasında TBMM Başkanidir.
• Kazım Karabekir → 1946–1948 arasında TBMM Başkanidir.
• M.Şükrü Saraçoğlu → 1948-1950 yılları arasında TBMM Başkanidir.
• Celâl Bayar → TBMM Başkanı olmamıştır (Cumhurbaşkanı ve Başbakanlık yapmıştır).

Cevap: C

12. Atatürk'ün "Ey Türk gençliği!" hitabıyla başlayan ve Cumhuriyet'in korunması görevini gençliğe bıraktığı metin, Nutuk'un sonunda yer alan Gençliğe Hitabedir. Dolayısıyla "devletin temel esaslarını gençliğe emanet etme" temasını içeren ve bu ifadelerle sona eren eser Nutuk'tur.

Cevap: D

13. Lozan'da azınlık tanımı etnik veya dilsel kökene göre yapılmamıştır. Türkiye, İtilaf Devletleri'nin "etnik azınlık" dayatmalarını reddetmiş, yalnızca gayrimüslim toplulukların (Rum, Ermeni, Yahudi) azınlık olarak tanınmasını kabul etmiştir. Bu nedenle ölçüt din temelindedir.

Cevap: D

14. Türkiye'nin dağlarının uzanış yönünü belirleyen temel etken jeolojik yapı ve tektonik hareketlerdir.
- Kuzeyde Avrasya Levhası, güneyde Afrika-Arap Levhaları, Anadolu'yu batıya doğru sıkıştırır.
 - Bu sıkıştırma sonucunda kıvrılma (orojenez) oluşur ve Kuzey Anadolu Dağları ile Toroslar doğu-batı yönünde uzanır.
 - Seçenekler arasında en doğrudan bu yönlenmeyi açıklayan ifade B'dir:
- "Anadolu'nun genç tektonik hareketlerle yükselmesi"
çünkü genç kıvrım sisteminin temel sebebi bu hareketlerdir.

Cevap: B

15. Türkiye'deki platolar aşınım, yayla tipi veya karstik yapıda olabilir.

Sorunun kökünde verilen özellikler:

- Aşınımın oluşmuş,
- Geniş ve hafif dalgalı,
- Akarsularla yarılmış,
- Tarım ve ulaşım için elverişli.

Buna göre:

- Haymana Platosu (A) → Aşınım platosu → Uygun
- Obruk Platosu (B) → Karstik plato ancak tarım ve ulaşım açısından sorunludur → kısmen uygun olsa da tamamen zıt değildir
- Uzunyayla Platosu (C) → Aşınım platosu → Uygun
- Taşeli Platosu (D) → Karstik, çok engebeli, su kaynakları kıt → Tarım ve ulaşım için elverişli değildir
- Erzurum-Kars Platosu (E) → Volkanik kökenli, geniş ve tarıma elverişli → Uygun

Doğru cevap: Taşeli Platosu

→ Çünkü karstik yapısı ve su eksikliği nedeniyle tarım-ulaşım açısından elverişli değildir.

Cevap: D

16. • Afyonkarahisar: Türkiye'nin en gelişmiş mermer sanayisi merkezlerinden biridir. Bu sektör yoğun işgücü gerektirdiği için mevsimlik işçi göçü alır.
- Bilecik: Seramik ve mermer sektöründe öne çıkan bir ildir; önemli ölçüde dışarıdan işçi çeker.
- Nevşehir: Kapadokya bölgesinde taş işçiliği olsa da sanayisi mevsimlik işçi çekecek düzeyde değildir; daha çok turizm ağırlıklıdır.
- Rize: Taşa-toprağa değil, çay tarımına dayalı faaliyet gösterir; bu nedenle uygun seçenek değildir.

Cevap: A

17. I. Doğru.

Ege ve Marmara bölgeleri rüzgâr enerjisinde Türkiye'nin en verimli alanlarıdır.

II. Yanlış.

Türkiye'de akarsu rejimleri düzensizdir. Mevsimsel yağış farklılıkları hidroelektrik üretiminde dalgalanmaya neden olur.

III. Doğru.

Türkiye'nin jeotermal kaynaklarının önemli bölümü Batı Anadolu graben sistemi üzerinde bulunur.

IV. Doğru.

Tarımsal üretimin fazla olduğu Türkiye'de biyokütle enerjisi için önemli bir potansiyel vardır.

Cevap: C

18. • Sivas, Malatya, Afyonkarahisar ve Kırıkkale hem karayollarının hem de demiryollarının kesişim noktalarında bulunan, Türkiye'nin önemli ulaşım kavşaklarından olan şehirlerdir.
- Bu şehirlerin büyüme ve gelişiminde ulaşım fonksiyonu belirgin rol oynamıştır.
- Artvin ise Doğu Karadeniz'de dağlık ve engebeli bir yapıya sahiptir.
- Demiryolu bağlantısı yoktur.
 - Karayolları dağlık araziden dolayı sınırlıdır.
 - Bu nedenle bir ulaşım kavşağı özelliği göstermez.

Cevap: D

19. 1982 Anayasası'na göre olağanüstü hâl, Cumhurbaşkanı tarafından Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile ilan edilir. Bu karar Resmî Gazete'de yayımlandıktan hemen sonra TBMM'nin onayına sunulmak zorundadır. TBMM, OHAL süresini değiştirebilir, uzatabilir veya kaldırabilir. Diğer kurumların (AYM, MGK, bakanlıklar) böyle bir onay yetkisi yoktur.

Cevap: D

20. Yüce Divan'da yargılananlar (AY m.148):

- Cumhurbaşkanı
- TBMM Başkanı
- Bakanlar Kurulu üyeleri (yani bakanlar)
- Genelkurmay Başkanı
- Kuvvet Komutanları
- MİT Başkanı
- Yargıtay – Danıştay – Sayıştay başkan ve üyeleri
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili

Seçeneklerin analizine bakalım:

- A) Cumhurbaşkanı → Yüce Divan'da yargılanır.
- B) Genelkurmay Başkanı → Yüce Divan'da yargılanır.
- C) Millî Savunma Bakanı → Bakan olduğu için Yüce Divan'da yargılanır.
- D) Danıştay Başkanı → Yüce Divan'da yargılanır.
- E) İl Valisi → Yüce Divan'da değil, idare mahkemelerinde/ceza mahkemelerinde yargılanır.

Cevap: E

TASARI & DEV KADRO

21. 1982 Anayasası'na göre:

- Yerel yönetimler kanunla kurulur → (B) doğru bilgi.
- Yerinden yönetim ilkesi esastır → (A) doğru bilgi.
- Yerel yönetim organları seçimle iş başına gelir → (C) doğru bilgi.
- Yerel yönetimlerin bütçeleri ayrı ve özerktir → (E) doğru bilgi.

Ancak:

✗ Yerel yönetimlerin kuruluşu Cumhurbaşkanı kararıyla yapılmaz.

Kurulmaları yalnızca kanunla mümkündür, yürütme organının kararıyla değil.

Cevap: D

22. 657 sayılı DMK'ya göre memurların genel hakları arasında:

- Güvenlik hakkı
- Emeklilik hakkı
- Müracaat ve şikâyet hakkı
- Sendika kurma ve toplu sözleşmeye katılma hakkı
- Uygulamayı isteme hakkı
- İzin hakkı

gibi haklar bulunmaktadır.

Ancak, memurların ticaret ve esnafılık yapması yasaktır.

(657 DMK madde 28 – “Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı”)

Bu nedenle genel hak olarak değerlendirilemez.

Cevap: E

23. 1982 Anayasası'na göre:

- RTÜK üyeleri TBMM tarafından seçilir.
- Sayıştay Başkanı Sayıştay Genel Kurulu tarafından seçilir.
- Danıştay üyelerinin çoğu Cumhurbaşkanı, bir kısmı HSYK tarafından seçilir; TBMM'nin bir yetkisi yoktur.
- AYM Başkanvekili, AYM üyeleri tarafından kendi içlerinden seçilir.
- Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Cumhurbaşkanı tarafından atanır.

Cevap: B

24. Cumhurbaşkanı seçimlerinin ve TBMM seçimlerinin birlikte 5 yılda bir yapılması kuralı, hükümet sisteminin değiştiği 2017 Anayasa Değişikliği ile getirilmiştir.

Bu değişiklikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmiş, Cumhurbaşkanı'nın görev süresi 5 yıl olarak yeniden düzenlenmiştir.

Cevap: C

25. • Soruda bahsedilen kişi robotik, mekanik otomasyon ve su makineleri alanında yaptığı çalışmalarla bilinir.
- El Cezeri, “El-Câmi Beyne'l-İlm ve'l-Amel en-Nâfi fi Sınâat el-Hiyel” adlı eserinde yaptığı bütün otomatik makineleri çizimleriyle ve çalışma prensipleriyle açıklamıştır.
- Türkiye ve dünya bilim tarihinde sibernetiğin öncüsü, robotik biliminin atası olarak kabul edilir.
- Otomatik çalışan su saatleri, programlanabilir robotlar ve düzenekler onun en bilinen icatlarıdır.

Cevap: B

26. Odunpazarı Modern Müze (OMM), özgün mimarisi ve modern sanat eserleriyle öne çıkan, 2019 Avrupa Yılın Müzesi Özel Ödülü'nü alan bir müzedir.

Bu müze Eskişehir ilinin Odunpazarı ilçesinde yer almaktadır.

Cevap: C

27. Bu eserlerin tamamı Fyodor Dostoyevski tarafından yazılmıştır.

- Suç ve Ceza → 1866
- Budala → 1869
- Karamazov Kardeşler → 1880

Cevap: B

28. Bu soru, kemirgenlerden (özellikle farelerden) pireler aracılığıyla insana geçen, tarih boyunca büyük salgınlara yol açan hastalığı soruyor.

Bu özellikleri taşıyan, özellikle Orta Çağ'da Avrupa nüfusunun üçte birini yok eden hastalık Vebadır.

Vebaya “hıyarcıklı veba” veya “kara ölüm” gibi adlar da verilir.

Cevap: C

29. Soru, Afrika'nın sömürgecilik dönemindeki bağımsızlık liderlerinden birinin özel lakabını soruyor: "Kırılmaz Adam".
- Bu unvan, Kongo Bağımsızlık Mücadelesi'nin önemli liderlerinden Patrice Lumumba için kullanılmaktadır.
- Lumumba, Belçika sömürgeciliğine karşı sert bir mücadele yürütmüş, kısa süreli başbakanlığı sonrasında darbeyle devrilip öldürülmüş ve Afrika tarihinde sembol bir figür hâline gelmiştir.
- Diğer seçenekler:
- Machel Mozambik'in bağımsızlık lideridir.
 - Kenyatta Kenya'nın ilk devlet başkanıdır.
 - Cabral Gine-Bissau bağımsızlık mücadelesinin lideridir.
 - Mandela Güney Afrika'nın ırkçılık karşıtı mücadelesinin lideridir fakat bu lakap ona ait değildir.

Cevap: A

TASARI & DEV KADRO

30. D Grubu, 1933'te modern resim anlayışını geliştirmek amacıyla kurulmuş bir sanat topluluğudur.
- Bu grubun önde gelen üyeleri:
- Abidin Dino
 - Nurullah Berk
 - Cemal Tollu
 - Zeki Faik İzer
- Bu nedenle A, B, C ve D şıklarındaki isimler D Grubu sanatçılarıdır.
- Osman Hamdi Bey ise geç Osmanlı dönemi ressamıdır; D Grubu ile ilgisi yoktur.

Cevap: E